

z. i. juist waren, en daarna was hij — als onverwacht gevolg van mijn mededeeling — er toe overgegaan zich te verzwakken door het veelvuldig toepassen van den coïtus interruptus en op andere wijzen. Toen hij meende eindelijk wel zwakker te zijn dan zijn wederhelft, slaagde hij er in, een zoon bij haar te verwekken!

Hiervan heb ik den collega, die patiënt later behandelde, mededeeling gedaan; deze was nóg sceptischer gestemd dan ik over het verband tusschen de geboorte van een zoon en de voorafgaande verzwakking.

Wij vernemen thans, dat ook nu in de oorlogvoerende landen, dus daar waar vele vermoeide, verzwakte of uitgeputte mannen zijn, het aantal geboorten van jongens betrekkelijk bijzonder sterk is toegenomen. Ik geloof, dat collega EDEL (zie bldz. 1709 van dit *Tijdschrift*) ten onrechte veronderstelt, dat hier een hoogere natuurkracht onder eerbiediging van de staatkundige grenzen der oorlogvoerenden ondoelmatig werkt. De eigenschappen en hoedanigheden van het toekomstige individu, en dus ook zijn geslacht, moeten afhangen van de hoedanigheden van de eicel en der spermacel op het oogenblik der conceptie, en dus ook van den toestand der ouders op dat oogenblik.

Wat hier onder een zwakkere constitutie verstaan moet worden, is moeilijk te zeggen; het is een betrekkelijk begrip, waarbij zoowel rekening gehouden moet worden met den leeftijd der moeder, met de levenswijze van den vader, als met alle andere factoren, die invloed op de constitutie uitoefenen kunnen en die wij dikwijls niet bij machte zijn nader aan te geven, voornl. omdat het hier een verschil betreft.

Amsterdam, 3 October 1915.

CH. BLES.

II.

Onder normale omstandigheden worden in Europa (met uitzondering van de Balkan-staten) meer levende jongens dan levende meisjes geboren. Het aantal doodgeboren jongens overtreft dat der doodgeboren meisjes nog meer. Bij ontijdige baringen en miskramen is het aantal mannelijke vruchten zeer veel grooter dan dat der vrouwelijke, en wel in een verhouding van ongeveer 140 : 100. Wanneer nu — onder den invloed van buitengewone omstandigheden — het aantal levend geboren jongens dat der levend geboren meisjes meer dan anders overtreft, *kan* dit veroorzaakt zijn door een geringer aantal miskramen. Zou de grootere belangstelling, die de zwangere vrouw in oorlogstijd ondervindt, niet een factor kunnen zijn, die het aantal miskramen doet verminderen?

Groningen, 3 October 1915.

G. C. NIJHOFF.

DE MACHT IN ONZE AFDEELINGSZIEKENFONDSEN.

Tegenover collega SNOECK HENKEMANS kan ik kort zijn. Wij spreken blijkbaar langs elkaar heen. Onze meeningen over minimum, maximum en het daartusschenliggende normale schijnen te verschillen.

Mogelijk kunnen wij de gedachtenwisseling vruchtbaarder voortzetten in de commissie van voorbereiding voor de verdere plannen, waarin hij, naast mij, met eenige anderen is benoemd. Intusschen zij uitdrukkelijk vastgesteld, dat collega SNOECK HENKEMANS mij niet kan aanwijzen, waar en wanneer en op welke algemeene vergadering omtrent de macht in onze afdelingsziekenfondsen *ooit één voorstel is gedaan, ooit één besluit genomen*.

Utrecht, 4 October 1915.

Dr. A. SCHUCKINK KOOL.

DE BELOONING DER GEMOBILISEERDE COLLEGA'S.

Uit zeer betrouwbare bron verneem ik, dat artsen met militaire verplichtingen niet in aanmerking komen voor de open betrekkingen van gemeente-arts te 's Gravenhage;

nu niet en nooit. Dat is de uitspraak van B. en W. na de, in dezen tijd opgedane ervaring.

„Nu niet” is begrijpelijk. De betrekkingen moeten immers 15 Nov. a.s. vervuld worden, en niemand zal durven aannemen, dat er dan reeds gedemobiliseerd zal zijn.

Het „nooit” houdt evenwel een groot onrecht in, dat ik gaarne als zoodanig wil kenschetsen. Het beteekent immers, dat genoemde artsen tot hun 40ste jaar worden buitengesloten. Dit is dus nog een groot nadeel, toegevoegd aan alle schade, die het dienen van het vaderland ons, uitverkorenen, reeds berokkent!

Kan men het nu nog kwalijk nemen, dat de opgewektheid om zijn plicht te vervullen verflauwt, en de lust om zich beschikbaar te stellen verdwijnt?

Dr. W. HOOGSLAG.

Eindhoven, 1 Oct. 1915.

Res. offic. v. gezondh. 2de kl.

SELASIH, HET ZAAD VAN OCIMUM BASILICUM L., EEN LAXEEREND MIDDEL.

Naar aanleiding van het opstel van dr. H. PINKHOF en apotheker J. PINKHOF in n°. 14 van dit *Tijdschrift*, noem ik een ander zaad, dat ik sedert een paar jaar met goed gevolg als laxeerend middel pleeg aan te wenden, en, als Nederlandsch Indisch voortbrengsel, onze aandacht wel verdient. Het is het zaad van *Ocimum basilicum* L. (Lab.), hetwelk in onze Oost onder den naam van Selasih of Toelasih bekend staat en in slijmgehalte de door de heeren PINKHOF genoemde zaadsoorten verre overtreft. Selasih — hier te lande ook wel glacé-pitjes geheeten — dient in Indië ter bereiding van slijmerige dranken en limonades en wordt ook tegen „buikziekten” aangewend. Het lag reeds lang in mijn bedoeling op de laxeerende werking dezer zaadjes de aandacht te vestigen, doch mijn mededeeling is wegens andere bezigheden in de pen gebleven. Ik hoop echter binnenkort op deze zaak terug te komen.

Amsterdam, 5 October 1915.

E. C. VAN LEERSUM.

DE GENEESKUNDIGEN IN DEN GEMEENTERAAD VAN AMSTERDAM.

De wijze waarop in den gemeenteraad van Amsterdam de voorstellen omtrent de voorziening in de vacature-WINKLER worden behandeld, wekt ook buiten de hoofdstad levendige aandacht. Die aandacht mag intusschen, wat de zaak zelve aangaat, tot niet meer dan belangstelling leiden. Het zou niet aangaan, dat iemand van buiten eenigen invloed daarop zou trachten te oefenen. Trouwens, men zou zich wel geheel en al vreemdeling in Jeruzalem toonen, wanneer men ook maar een oogenblik onderstelde, dat Amsterdam zulk een inmenging zou gedoogen. Zelfs mag men zich een weinig verwonderen over de zachtmoedigheid van den raad, die goedschiks toestond, dat de voorstellen van B. en W. ook bestreden werden met brieven van lichamen en personen, die met Amsterdam niets te maken hebben. De zaak heeft echter ook een zijde, die, naar het mij voorkomt, in ons *Tijdschrift* niet alleen mag, maar wel dient besproken te worden.

Zeer dikwijls is er in de kringen der geneeskundigen op gewezen, dat in de Tweede Kamer, in de Provinciale Staten, in de gemeenteraden, ook de geneeskunde vertegenwoordigd behoort te zijn. Zoo alleen zou het mogelijk worden van overheidswege die maatregelen te doen nemen, die o. a. ook voor een goede behartiging van het onderwijs in de geneeskunde noodig zijn. Elk geneeskundige zelf kan natuurlijk niet volledig op de hoogte zijn van al wat op zijn gebied wordt vereischt. Maar de geneeskundige heeft althans een algemeen inzicht op zijn, voor leeken veelal zoo duister, gebied en weet waar hij in zaken, die hem niet door dagelijksche ervaring bekend zijn, de beste voorlichting kan vinden.

In den gemeenteraad van Amsterdam hebben nu eenige geneeskundigen zitting. Nu